

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Arhivsko in upravnisko je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 27. februarja 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 25.

Pred davčno reformo?

V našo javnost so prodrla prva poročila o načrtu zakona o neposrednih davkih, katerega je sestavila lansko poletje uradna komisija, v katero sta bila izmed Slovencev poklicana finančni delegat dr. Savnik in tajnik Centrale industrijskih korporacij dr. Gregorič. Dolgo je zapiral ta načrt državni podtajnik za finance Neudorfer v svojo miznico, a po objavljenem sporazumu, ki predvideva med drugim tudi izenačenje neposrednih davkov, so se gotovo ne v pomirjenju celokupnega prebivalstva objavili tudi drobci načrta zakona, ki naj odpravi neenakomernost davčne obremenitve, katera se sedaj kaže med posameznimi deli naše države z različno davčno zakonodajo.

Končne sodbe si iz fragmentov načrta, ki zadevajo v prvi vrsti davčna merila, ne moremo ustvariti, a že to, kar moremo povzeti iz objav po raznih časopisih, nas vedno bolj prepričuje, kako so imeli prav oni zastopniki gospodarskih krogov, ki so od nekdanj poudarjali, da se neposredni davki nikakor ne dajo izenačiti preko noči, ampak da je treba za pravilno in smotreno izenačenje posebno za prilike v naši državi z mnogoličnimi razmerami izenačenje temeljiteje proučiti, nego se je do sedaj proučevalo pri nas.

Za enkrat bi bilo za prilike v naši državi vsekakor umestnejše, da se v pokrajinah, v katerih režejo davki preživo v meso našega gospodarskega življenja, namesto pospešnega izenačenja omilijo one davčne vrste, ki povzročajo najizdatnejše davčne neenakomernosti, na primer posebna pridobnina in dohodnina.

Z uveljavljanjem novega načrta se bodo davki v naši državi splošno povišali. To velja tudi za Slovenijo in

Dalmacijo, v katerih se pobirajo davki po prejšnjih avstrijskih zakonih, poostrenih z različnimi pribitki in samostojnimi davčninami. Pri nas bodo z novim zakonom v izdatnejši meri obremenjeni trgovci, obrtniki in industriji, ki plačujejo občno pridobnino. To se namerava povišati povprečno za 10% od doseženih čistih dohodkov, kar pomenja za davkoplačevalce, ki plačujejo še druge vrste davkov, predvsem dohodnino, ki bo pri dohodkih, dosegajočih komaj eksistenčni minimum, znašala že 6½%, v zvezi z občno pridobnino vsekakor preobčutno breme.

Načrt z davčnimi merili, kakršna priobčujejo poročila, ni sprejemljiv za naše razmere. Predvsem je potrebno, da se zniža občna pridobnina, odpravi dohodnina in da se glede ostalih davčnih vrst določila tako glede meril, kakor glede odmernih načel primerno preuredi.

Poleg državnih davkov povišujejo davčno breme v prvi vrsti samoupravne doklade na direktne davke. Glede doklad doseganja poročila povsem molčijo, dasi niso manj važne, nego osnovni davek, na katerega se pobirajo.

Predpogoj pravnega izenačenja neposrednih davkov je sočasna ureditev samoupravnih financ na način, ki bo nudil samoupravnim oblastvom tudi možnost drugih dohodkov, nego so doklade na direktne davke. Naša samoupravna oblastva so sedaj pri pomanjkanju drugih dohodninskih virov prisiljena nalagati na neposredne davke vedno višje doklade brez ozira na znosnost davčnega bremena.

Podrobnejša določila priobčimo, ko prejmemo avtentični tekst zakonskega osnutka.

J. Zadravec:

K članku o položaju mlinarske obrtnosti v Sloveniji.

Bodi mi dovoljeno, da predvsem izrazim svojo hvalečnost za članek, ki ga je napisal v »Trgovskem listu« in »Jutru« naš spoštovani gospod M. S. o položaju mlinarske obrti v Sloveniji.

Članek naši javnosti jasno dokazuje, v kako težkem položaju se nahaja slovenska mlinarska industrija, koliko se ima boriti proti neprestanim intrigam vojvodinskih mlinov, naperjenim proti vsaki naši, še tako skromni priporitvi in slednjič proti njih naziranjju, ki sega celo do izpodbijanja eksistenčnih pravic za mlinarstvo v Sloveniji.

S sredstvi, ki so vse prej kot solidna, so naši vojninski tovariši način, da obnovijo vprašanje ukinitve mlinarske tarife štev. 34, menda samo za to, ker ta tarifa pomeni za slovenske mline izza 1. oktobra 1925 neko majhno upravičeno priboritev. Ta tarifa namreč razlikuje visokost tovarnne med mlevskimi izdelki in med žitom, odnosno postavlja dovoz žita iz Bačke in Vojvodine za ca 300—400 dinarjev pri 10.000 kg ceneje ter s tem vsaj deloma omogoča ohranitev zaposlenosti in konkurenčne zmožnosti mlinarstva v Sloveniji.

Za uvidevnost generalne direkcije, ki se je, da vsaj delno odpomore pretečemu poginu slovenske mlinarske industrije, k temu odločila, so bili merodajni različni argumenti predvsem okoliščine, da je popolnoma neopravičeno zahtevati enako visoko

tovarnino za žito v točasni vrednosti 30.000 Din za vagon, kot za vrednost mlevskih izdelkov, ki presega per 10 ton 50.000 Din.

Če se je svoječasno koncedirala našim žagam znižana tovarnina za dovoz lesa, se mora tudi ohraniti upravičena znižana tarifa za dovoz mlevskih surovin.

So pa tudi drugi argumenti, ki v polni meri opravičujejo obstoj imenovane ugodnostne tarife.

Slovenski mlini dobivajo žito iz žitotrodnih krajev Bačke in Vojvodine deloma v vrečah, večinoma pa v razsutem stanju. Primanjkljaj pri takih pošiljkah znaša redno več kot 1%, za kar pa železnica po svojih pravilih ne jamči. S to izgubo mora toraj mlinar v Sloveniji že a priori računati. Že ta izguba znaša v škodo našega mlinarstva povprečno 3000 Din pri vagonu, računa je isto po današnji nabavni ceni pšenice.

Ne smemo pa prezreti tudi dejstva, da dobavljajo, kot povsod drugod mlini v Sloveniji žito, v katerem se nahaja trgovsko običajne 2—3% primesi, sestoječe iz prahu, ljulike itd. Naravno je, da morajo tudi za to brezvredno primes plačevati visoko tovarnino. Če pa vržemo še konečno tudi pogled v kalkulacijske razmere slovenskih mlinov, ugotovimo z lahkoto, da isti vsled neugodnih trgovskih pogodb in tovarnih relacij za odpadke mlevskih izdelkov dosežejo komaj ono ceno od naših postaj, ki

jo dosežejo vojvodinski tovariši vsled ugodnih vodno-vozarinskih razmer in vsled dejstva, da ležijo v agrarnem ozemlju, raz postaj v Bački in Vojvodini, — čeprav stane slovenskega mlinarja dovoz odpadkov 30—40 Din per 100 kg več, kot konkurenco v Vojvodini.

Če primerjamo to priborjeno ugodnost s kvarom, ki obstoji za mlinarstvo v Sloveniji, si lahko na prstih ene roke izračunamo, da je obstoječi bene iluzoren in je le nekaj slab protiutež za po geografski legi in naštetih okolišnostih obstoječe zastavljenosti.

Mlini v Sloveniji morajo toraj vstrajati na ohranitvi obstoječe izjemne tarife, ker jim le ta omogoča vsaj delno zaposlenost. Vsaka druga rešitev tega vprašanja bi pomenila upropaščanje te važne slovenske narodnogospodarske panoge.

Rešitev tega vprašanja potom reekspedicijske tarife bi služila zopet le vojvodinskim zlasti pa baškim mlinom, našim mlinom pa ne bi prinašala nikake koristi, ker nimajo zaledja, in, izjemni redke slučaje, razpošiljajo svoje produkte kot kosovne pošiljke. Mlini v Sloveniji z vso odločnostjo odklanjajo rešitev tega vprašanja na označen način, ker bi ta služil edinole mlinom v Bački in Sremu, v ostalem pa bi bilo to novo orožje proti nam.

Direkcijo državnih železnic prosimo, da se ne da zapeljati na kriva, nečedna strankarska pota ter jo ponovno prosimo, da tudi nam nadalje posveti trohico interesa.

Slovenska mlinarska obrt in industrija nadalje prosi naše poslance in naš tarifarni odbor, ki se v kratkem sestane v Beogradu, da posvetijo temu vprašanju, ki postaja na žalost od dne do dne bolj nevarno, vso pažnjo, da tako reši od pamtveka obstoječo slovensko mlinarsko obrt.

Dipl. rer. pol. Boris Zajec:

Jugoslovanske vodne ceste.

(Konec.)

Prekop kralja Petra tvori zvezo Donave s Tiso v dolžini 123 km. Prekop je zidal neka delniška družba v svrhu najkrajše zveze Donave s Tiso. Delniška družba je imela prvotno svoj sedež v Budimpešti, po nacionalizaciji leta 1923 ga je prenesla v Beograd. Nacionalizacija se je vršila samo v upravi, medtem ko se nahajata še dve tretjini delniškega kapitala v angleških in madžarskih rokah. Ta delniška družba ima pravo eksploatacije tega prekopa do l. 1945, po tem letu preide prekop v jugoslovanske roke. Kanal ima 6 zatvornic različnih dimenzij; globočina se giblje med 1.55 m do 1.70 m.

Kralja Aleksandra kanal tvori zvezo prekopa Kralja Petra (Sombor) z Donavo (Novi Sad). Kanal ima 4 zatvornice in je 70 km dolg; globočina je ista kakor pri prekopu Kralja Petra.

Begejski kanal tvori zvezo Tise (pri Titlju) s Temešvarom v Rumuniji. Dolžina jugoslovanskega dela prekopa od izliva v Tiso do rumunske meje znaša 83 km; rumunski del je dolg 42 km. Globočina prekopa znaša 1.50 do 2 m in ima štiri zatvornice različnih dimenzij.

Različni projekti prekopov, ki so vsi starejšega datuma, predvidevajo zveze Donave z Jadranskim morjem in Donave z Egejskim morjem. Omenjam tu samo najvažnejše tri: projekt prekopa Donava—Solun, projekt pre-

kopa Donava—Sava—Kolpa—Reka (ali Kraljevica) in projekt Donava (Wien)—Jadransko morje (Trst).

Najvažnejši izmed naštetih treh projektov je brez dvoma projekt prekopa Donava—Solun, ki je posebno važen v prometno-tehničnem in političnem oziru. Ta projekt je stal po drugi balkanski vojni pred uresničenjem. Pravzaprav pa tu ne gre za izgradbo prekopa, temveč za to, da se napravi plovne reke Morava in Vardar. Kot izhod te vodne ceste je določen izliv reke Morave v Donavo. Vodna cesta je najprvo tek Morave navzgor do razvedja, od tu naj bi se napravil prekop čez razvodje v smeri Kumanovega do Vardarja, potem pa tek Vardarja do gotove točke, od koder bi se razcepil prekop, ki bi pri Solunu dosegel Egejsko morje. Dolžina celokupne vodne ceste bi znašala približno 600 km. Pri gradnji tega prekopa bi bilo treba premagati višinsko diferenco 600 m s pomočjo 65 jezov in zatvornic. Promet naj bi se vršil s pomočjo 1000 tonskih vlačilcev.

Izvršitev tega projekta bi stala ogromno. Celokupni stroški za ta kanal so bili leta 1916 preračunjeni na približno 420 milijonov kron. Vendar pa je za pričakovati skorajšnje amortizacije, za kar govore sledeča dejstva: Vodna cesta Donava—Črno morje—Dardanele bi se s pomočjo tega prekopa skrajšala za približno 1000 km. Srednja Evropa bi bila zvezana z rečnim in kanalnim sistemom s Sredozemskim morjem, n. pr. Rhein—Main—Donava—Morava—Vardar—kanal—Solun. Tendencia srednje in zapadno-evropske industrijske nadprodukcije za izvoz na vzhod bi pridobila s tem prekopom najkrajšo pot v Orijent.

Projekt prekopa Donava—Sava—Kolpa—Reka ali Kraljevica je tudi starejšega izvora. Najprvo so bile tehnične, potem materialne težave, da se ta projekt ni uresničil in ravno pred svetovno vojno so hoteli začeti s tozadevnimi deli. Kot izhodna točka te vodne ceste je bil določen Vukovar na Donavi in Samac na Savi. Razdalja teh dveh točk znaša 56 km, torej za 420 km krajša kakor pot Donava do Beograda, od tu po Savi navzgor do Samaca, katerega dolžina znaša 477 km. Med Vukovarjem in Samcem naj bi se zgradil prekop, potem gre vodna cesta po rečnem koritu Save navzgor do Siska, od tu po Kolpi navzgor do gotove tečke, od koder naj bi se zgradil prekop z zatvornicami; ta prekop bi pri Reki ali Kraljevici dosegel Jadransko morje.

Projekt prekopa Donava (Wien)—Jadransko morje (Trst). Za to vodno cesto naj bi prišle v poštev sledeče reke: Mura, Drava, Savinja, Sava in Ljubljanka. Tozadevno je bilo napravljenih več projektov. Najvažnejši je projekt dr. Fran Urbana iz leta 1903. Začetek njegove vodne ceste bi tvoril že obstoječi prekop Wien—Wiener Neustadt. Ta prometna cesta bi bila kombinirana iz parobrodarskega prekopa in ladijske železnice. Ladijska železnica, ki naj bi bila z električnim pogonom, naj bi vlačilce z nosilnostjo 700 ton transportirala čez razvodje. Dolžina te vodne ceste bi znašala 492 km, torej za 85 km krajša kakor Donava—Sava—Jadranska železnica. Od celokupne dolžine naj bi bilo 235.2 km parobrodarskih kanalov ter 156.8 km ladijske železnice.

Davčne eksekucije v Sloveniji.

»Finančna delegacija objavlja uradno, da izide v eni prihodnjih številkih izkaz o eksekucijah, ki so se radi direktnih davkov leta 1925 izvršile v Sloveniji. Iz tega izkaza je razvidno, da je mobilarna eksekucija v 33.733 (37%) primerih od 90.359, v katerih se je izdal eksekutivni opomin, dospela do rubeža, a samo v 92 primerih, torej niti 1 odstotku od celokupnega števila rubežev, do prodaje.

Davčni zastanki, radi katerih je prišlo do rubeža, so znašali okroglo 49.8 milijona dinarjev; oni, ki so se mogli iztirjati šele s prodajo, pa okroglo 300.000 Din.

V imobilarni eksekuciji se je vključila zastavna pravica v 292 primerih za okroglo 8.4 milij. dinarjev; dražbe so se izvedle v 230 primerih, od teh je pa 229 takih, ki so se uvedle na predlog privatnih upnikov in je erar samo pristopil k dražbenemu postopanju, in le ena taka, ki se je izvršila direktno na predlog erarja.

Ta komunike, katerega je poslala finančna delegacija nekaterim časopisom (»Trgovski list« ga ni dobil! Op. ured.), ima predvsem očividno namen, da dementira podatke, katere so v proračunskih govorih navajali naši poslanci, da je bilo v Sloveniji okoli 48.000 eksekucij in hoče oslabiti vtis, katerega so napravili na našo javnost tudi izven Slovenije njih stvarna izvajanja o obupnem gospodarskem položaju Slovenije.

Finančna delegacija zasleduje smotreno svoj cilj. Na eni strani nas hoče pokazati celemu svetu kot bogate ljudi, ki imajo težke milijone naložene v hranilnicah, na drugi strani pa označiti za hinavce, ki odpremo svoje žesamo kadar se nas stisne, kajti v vseh mnogoštevilnih primerih se je — kakor delegacija uradno poroča nekaterim časopisom — samo v 92 primerih za izterjanje davkov prodalo premičnine, nepremičnine pa samo v enem primeru. Finančna delegacija najbrže ne čuti, kako se davkoplačevalec, kateremu preti eksekutivna prodaja, trudi, da dobi potrebna sredstva in da vsaj v zadnjem momentu prepreči prodajo. Na vsak način napravi že ofcielni komunike finančne delegacije vtis, da hoče le-ta pokazati slovenske razmere v svoji luči in sicer na način, ki bi človeku, ki naših razmer ne pozna iz lastnega opazovanja, utegnilo vzbuditi domnevo, da finančna uprava še premalo pritiska na davčni vijak in da pravzaprav postopa še milostno, da ni še bolj poostрила odmere davkov in izterjavanja davčnih zaostankov.

To in edino to prepričanje smo si ustvarili o objavah finančne delegacije, bodisi v tej ali drugi obliki. Vse imajo prozoren namen opravičiti njeno postopanje. V koliki meri se ji to posreča, nam kaže odgovor zastopnika ministra financ v proračunski debati, ki na stvarne podatke ni imel drugega odgovora, nego da smo Slovenci bogat narod, ki brez težave prenašamo bremena, katera se nam nalagajo.

O podrobnostih statistike izpregovorimo, ko jo objavi Uradni list. Že danes pa moramo pripomniti, da se nam objavljene številke ne zde avtentične. Čujemo, da je bilo samo na Viču pri Ljubljani razpisanih okoli 150 dražb zaradi zaostalih davkov. In v Ljubljani so bili lansko jesen vsi hodniki davčnega urada za mesto polni oklicev za prodajo premičnin. Številka prodaj se nam zdi odločno prenizka, odnosno zadeva samo izvršene prodaje in ne zadeva prodaj, ki se niso mogle izvesti, ker ni bilo — kupcev! Tudi ta statistika ne izkazuje in ne more izkazovati vseh onih naporov naših davkoplačevalcev in žrtv, ki jih doprinašajo, da zadostijo svoji davčni dolžnosti. Znani so nam številni primeri, v katerih se je davkoplačevalec zadolžil proti visokemu obrestovanju, da je dobil za plačilo davkov potreben denar. Še več slučajev pa je, da je davkoplačevalec odprodal del svoje zaloge pod ceno kljub ogromni škodi, katerega ga je zadel, samo da se je izognil že deloma rubežni, še večkrat pa prodaji.

Razsodbe Upravnega sodišča v Celju.

Dohodnina. — Ako davčno oblastvo izvede dokaze, katere predlaga stranka, je tem dokazom ali verjeti, ali pa potom pomislekov ovreči njene trditve.

Tožba N. N., trgovke v N. zoper odločbo dohodninske prizivne komisije, odnosno delegacije ministrstva financ v Ljubljani, glede dohodnine za davčno leto 1923.

Tožbi se ugotovi, v kolikor je naperjena proti ugotovitvi dohodkov iz zemljiške posesti in trgovine z mešanim blagom ter upravni akt zaradi pomanjkljivega postopanja razveljaviti, v ostalem se pa tožba zavrne kot neutemeljena.

Razlogi: N. N., trgovka v N., je napovedala za davčno leto 1923 iz trgovine z mešanim blagom 96.741 K, iz mlina 5750 K ter iz ostalih dohodninskih virov 8000 K dohodkov.

Iz zemljišča ni napovedala nobenega dohodka. Tretja stran napovedi obsega natančnejši proračun dohodkov.

Predsednik dohodninske cenilne komisije v N. je v smislu § 210. zakona o osebnih davkih vročil stranki obsežen pomislek z dne 6. marca 1924, št. 400, glede zemljišča, trgovine z manufakturo in mlina, s katerim jo je hkrati pozval, da podrobno izkaže prejemke in izdatke iz vseh omenjenih dohodnih virov.

Tožiteljica je ugovarjala trditvam v pomisleku, češ da je zredila prašiča za doma, da je prodala mleka samo za 6000 K, da je uporabljala pri delu dva hlapca, dve dekli, dva do tri delavce in da je vsled tega posestvo pasivno, ki bo še šele kaj neslo, če se bo sekalo v gozdu. Za dokaz je ponudila izvedenca N. N., posestnika v N. Nadalje je navedla, da je v trgovini z manufakturo delala samo z eno prodajalko in eno učenko in napravila samo 1.289.875 K prometa z 10% čistim dobičkom. Za dokaz je ponudila pričo N. N., trgovca v N., in svoje trgovske zapiske. Konečno je navedla, da je v mlinu zmlela samo 23 vagonov žita in pri tem zaslužila čistega 500 K pri vagonu, za kar je navedla kot izvedenca N. N.

Cenilna komisija je ocenila, ne oziraje se na te strankine navedbe, dohodke sledeče:

Iz zemljišča na 29.000 K (vrednost lastnih pridelkov 15.000 K in vžitna vrednost korporacijske pravice 14.000 K) in iz samostojnih podjetij na 152.250 K. Slednji znesek je tako izračunala, da je vžela promet trgovine z 1.500.000 K in 12% čistih in množino zmletga žita z 2300 q à 15 kron in od skupnega donosnega zneska na tožiteljico odpadli del.

V prizivu je izpodbijala tožiteljica ocenitev predvsem zaradi pomanjkljivega postopanja, ker se niso izvedli v odgovoru na pomisleke predlagani dokazi, radi česar je v prvi vrsti zahtevala, da se dokazi izvedejo in o njih izidu njo obvesti, na kar je cenilna komisija izvedla, predno je oddala mnenje o prizivu, vse po tožiteljici v priredbenem postopanju predlagane dokaze.

Prizivna komisija je priziv zavrnila in sicer kakor razvidno iz obvestila davčnega oblastva z dne 25. februarja 1925, št. 480 vsled tega, ker se tožiteljici ni posrečilo ovreči priobčenih pomislekov in je cenilna komisija določila davčno stopnjo v smislu §§ 159. do 171. zakona o osebnih davkih s pravilno uporabo priredbenih predpisov §§ 209. do 214. omenjenega zakona.

Obvestilo o rešitvi priziva je bilo tožiteljici vročeno dne 11. marca 1925, tožba na upravno sodišče pa vložena dne 2. aprila 1925, tedaj pravočasno.

Toži se radi nepravilne uporabe zakona v sledečih smereh:

1. Glede posestva je stavila pod dokaz po imenoma navedenem izvedencu izvestna dejstva, posebno da so stroški večji kakor dohodki.

2. Glede dohodka iz trgovine je stavila v odgovoru na pomislek pod dokaz, da promet ni znašal več nego 1.289.875 K, čisti dobiček pa ne več kot 10%.

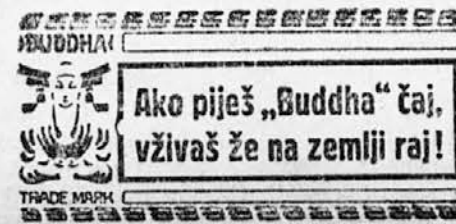
3. Glede dohodka iz mlina je stavila pod dokaz po izvedencu Francu Majdiču dejstvo, da se je zmlelo 23 vagonov žita z dobičkom 500 K pri vagonu. Vsi ti dokazi se niso izvedli, tako da je bila docela izločena od soodelovanja pri odmeri davka.

Upravno sodišče je o tožbi naslednje razmotrivalo:

I.

Glasom obvestila davčnega okrajnega oblastva z dne 25. februarja 1925 se je priziv zavrnil iz edinega razloga, ker se niso ovrgli predloženi pomisleki. Upravno sodišče predvsem ni zamoglo na podlagi administrativnega spisa preizkusiti, če to obvestilo odgovarja vsebini sklepa prizivne komisije, ki je sprejela predlog cenilne komisije, da se zavrne priziv po vzorcu b), ker upravne-mu sodišču ni moglo biti, kakor je islo že ob priliki razsoje enega prejšnjega slučaja izvajalo, znano, kakšen kompleks razlogov podvaja davčno oblastvo pod vzorec b).

Vendar more za stranko biti edino merodajna le vsebina obvestila, kakor ga je od davčnega oblastva sprejela. Tudi upravno sodišče razmotriva s tega stališča predmetni administrativni spor. Tozadevni izrek obvestila, da se niso ovrgli pomisleki, ima svojo upravičenost vsaj glede dohodkov iz korporacijske pravice in iz mlinske obrti, v dejanskem položaju, kakor je razviden iz administrativnega spisa in v pravnih določilih. Kajti na pomislek glede dohodkov iz korporacijske pravice stranka sploh ni odgovorila, kar je dalo davčnemu oblastvu upravičeno povod za to, da je šlo preko strankine napovedi k uradni ugotovitvi tega dela skupnega dohodka. (Konec prihodnjic.)

O petroleju.

Brali smo, da se bo Standard Oil Co. spojila s Pacific Oil Co. in da bo ob tej priliki investirala 500 milijonov dolarjev novega kapitala. To vest so pozneje v toliko dopolnili, da se bo ustanovila nova družba, ki bo stala pod vodstvom Standard Oil Co. of California in ki bo po možnosti obdržala sedanjo organizacijo Pacific Oil Co.-e. Ta transakcija je v prvi vrsti v zvezi z razširjenjem petrolejske baze Standard Oil Co.-e. Ta družba je polagala doslej več važnosti na svoje rafinerije in je morala zato nabaviti zanje večje množine petroleja na prostem trgu. Sedaj bo pa svojo lastno petrolejsko produkcijo izdatno razširila in si bo kot producentinje petroleja priklopila tri velike družbe in več manjših. Med onimi velikimi je tudi omenjena Pacific Oil Co., ki dobavlja sedaj dnevno 55.000 kub. čevljev petroleja. Ta družba ima 261.000 acrov (1 acre nekaj na 40 arov) sveta in zelo izdatne petrolejske vrelce v Kaliforniji. Druga družba, Pan-American Petrol and Transport Co., ima obširna posestva in bogate vrelce v Mehiki in Venezueli; tudi tretja družba, Magnolia Co., producira velike množine petroleja. S to povečano bazo bo Standard Oil Co. glede nabave petroleja skoraj neodvisna od trga. Od omenjenih 500 milijonov dolarjev jih bo šlo 250 samo za nakup Pacific Oil Co.

Sedaj je gotovo, da bo turški petrolejski monopol upravljala belgijska finančna skupina. Tudi Standard Oil Co. kaže veliko zanimanja, a njena udeležba zaenkrat ni verjetna. Belgijci so stavili že konkretne predloge; med drugimi tudi tega, da dajo turški vladi za njeno zahtevo 200 milijonov belgijskih frankov posojila. Kakor se sliši, bodo po uvedbi monopola cene petroleja še bolj padle, ker bo uvažal monopol v prvi vrsti cenen rumunski petrolej.

Trgovina.

Trgovski stiki z Južno Ameriko. La Comercial Sud-Americana — Buenos Aires, U. T. 44 — Juncal, želi zastopati južnovenske trdke na južno-ameriških tržiščih. Daje tudi na vsa vprašanja brezplačne informacije.

Tržaški trgovinski promet popušča. — Obrtniška zbornica v Trstu je objavila o trgovskem prometu v Trstu za mesec januar 1926 naslednjo statistiko: Dvoz po suhem 1.099.703 kvintalov napram 1.486.491 kvintalom leta 1925, po morju 1.201.302 kvintala napram 1.159.655 kvintalov leta 1925; skupno 2.301.005 kvintalov napram 2.146.146 kvintalov v l. 1925. Izvoz: po suhem 891.399 kvintalov v januarja 1926 napram 1.026.122 kvintalom v januarju leta 1925; po morju 744.626 kvintalov napram 961.166 kvintalom v letu 1925; skupno 1.636.025 kvintalov v januarja 1926 napram 1.987.288 kvintalom januarja 1925. — Skupnega prometa je 3.937.030 kvintalov napram 4.633.434 kvintalom v januarju lani. Leta 1925 se je občutila v prometu izguba okoli 400.000 ton v primeri s prejšnjim letom. Tržaški trgovski krogi so v skrbeh in pravijo, da je izkazana izguba skoro 400.000 kvintalov v mesecu januarju glasen opomin za one, ki imajo v rokah usodo tržaškega prometa. Hamburško konkurenco s Trstom podpira sedaj še nemški bojkot, ki se občuti tudi v Lombardiji pri uvozu v Nemčijo.

Trgovinska bilanca Nemčije za leto 1925. — Statistika nemške zunanje trgovine izkazuje za leto 1925 primanjkljaj v znesku 3686,5 milijonov zlatih mark (okroglo 22.100 milijonov italijanskih lir). Uvoz je znašal 12.482,5 (približno 74.890 milijonov lir), a izvoz je dosegel 7.796.750 milijonov lir. Uvoz ima tendenco padanja, kajti za julij je znašal primanjkljaj 411 milijonov zlatih mark in je potem stalno nazadoval. V decembru je bilanca izkazala prebitok 33 milijonov zlatih mark.

Izvoz hrastove in smrekove skorje. — Neka tovarna usnja v Rumuniji išče zvez z izvozniki in producenti hrastove in smrekove skorje. Njen naslov je dobiti pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Prodaja. Dne 17. marca t. l. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede prodaje okrog 5 in pol vagona starega papirja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Industrija.

Važno za gradbena podjetja. — Albanška vlada namerava porazdeliti med svoje uradnike brezplačno zemljišča za zgradbo hiš. Zgraditi je 400—500 hiš, od katerih naj bi imel en del 8, drugi del 6 in tretji del 4 odelenja. Družba, ki bo prevzela zgradbo hiš, ima izvršiti tudi kanalizacijo okraja, v katerem se bodo zgradile hiše. Interesenti dobijo točnejše informacije v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo med uradnimi urami.

Dobava plošč iz brezovega lesa za sedala itd. Angleški konzulat v Zagrebu pozivlja trdke, ki se zanimajo za izdelavo 3krat navskriž lepljenih plošč iz brezovega lesa za sedala itd. v debelini 5 mm, dolžini 4,57, 3,65 in 2,74 m ter v širini 83,82 cm, da mu pošljejo svoje ponudbe. Plošče imajo biti izdelane z rezljanim crtežem in po eni strani dobro polirane. Interesenti za navedeno dobavo naj torej pošljejo svoje ponudbe direktno goriimenovanemu konzulatu.

Statistika naše industrije. Ministrstvo za socialno politiko je sestavilo zanimivo statistiko industrijskih podjetij v naši državi. Leta 1925 je bilo pod nadzorstvom inšpekcije dela 9709 industrijskih podjetij, ki so zaposlovale 146.920 delavcev (125.585 moških in 21.135 žensk). Nesreč se je zgodilo 8135, in sicer 144 smrtnih; 7991 delavcev je pa zadobilo težke, odnosno lahke telesne poškodbe. Pod nadzorstvom Inšpekcije dela je 9442 parnih kotlov. Državna taksa za te kotle je znašala 1.700.000 Din. Eksplozirala sta dva parna kotla. Lani se je prijavilo 861 novih podjetij, 350 podjetij se je pa povečalo. Obrat je ustavilo lani 100 podjetij, in sicer 77 v lesni in 23 v mlinški industriji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Vsled ugodne nabave surovin smo znatno
znižali cene

nogavicam in drugim pleteninam

P. n. trgovce prosimo, da zahtevajo cenike,
ter se priporočamo

Poštni predal 44. M. FRANZL & SINOVI
Telefon štev. 425. Ljubljana, Privoz 10

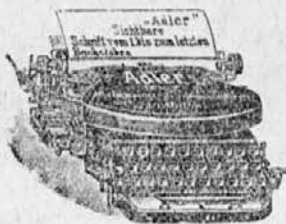
Za Jugoslovanski patent št. 1403 od 1. februarja 1923 na:

Postopek za dobivanje in čiščenje materialij, ki se nahajajo suspendirane v vodi

(Verfahren zur Gewinnung und Reinigung von im Wasser in Suspension befindlichen Materialien), se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na ing. Milan Šuklje, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 7./I.

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2

Najboljši šivalni in pletilni
stroji. Izborna konstrukcija in ele-
ganca izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje
brezplačno. Posamezni deli koles in
šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pi-
salni stroji „Adler“ in „Urania“.
Kolesa iz prvih tovarn
„Dürkopp“, „Styria“, „Waf-
fenrad“, „Kayser“

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurbanj

štev. 434

Obavljajo vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkvalitetnejši
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Brodarsko akcionarsko društvo
Sedi: Beograd „OCEANIA“ Kavaljerstvo:
Glavno odpravnništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga Jadransko morje, Marseille, Špa- nija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„Šibenika“	4.
„Sušaka“	10.
„Trsta“	18.

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valen-
cijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in
Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih

Petnajstidnevna trgovska proga za

Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruže za: Patras, Kal-
maro, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metilene, Chios, Smirno, po
potrebi Ghytton, Dedesgač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku
in glavno odpravnništvo v Trstu ali na društvena
zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

Priznana najsolidnejša domača tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 3.

Velika zaloga vsakovrstnega črnega in angleškega blaga in sukna.
Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblik, raglanov, površnikov, dežnih
plešev itd. po izredno nizkih cenah

Lasni krojaški atelje!

Točan postrežba!

Solidne cene!

Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečna odplačila!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in bričke.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadst.

MOTOCIKLI

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za

trgovska potovanja. Nove znižane cene za 1926.

Trgovsko podjetje „Jugo-Auto“ Ljubljana

Tel. 236

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

Nim Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obirno rabo, svetovno znani znamki
Gritzner - Adler - Phönix.
Istolem posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o vezanju na stroj brezplačen! —
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina

kolonijalne in
opacerijske robe

Ivan Jelacini

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
dobite vse potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Naročajte
in razširjajte
„Trgovski
list“!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Brzojavke: Kredit Ljubljana

Telefon štev. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna na-
ročila, predjuni in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menie ter
nakazila v tu- in inozemstvo, sale-
depositi itd. itd.

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Želji za normalne in ozkotirne
železnice.
Želji za ladje, črni ali po-
cinkani.
Želji za zgradbe, les itd.

Želji za čevlje.
Spojke za odre in prage.
Spojke za ladje in splave.
Železne brane.
Zobje za brane.

Ključke za podobne, zid, cevi,
žlebove itd.
Vijaki z maticami.
Podložne pločice.
Matice.

Zakovice za tenderje, kotle,
mostove, sode, pločevino,
kolesa itd.
Vijačni čepi.
Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.